

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari**

Jild 3, Son 12/1

2023

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 12/1 (3)-2023

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2023

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакаров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАРИ:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси

Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳақимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Тошкент давлат юридик университети.

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Ҳашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги

педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Тайланова Шоҳида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психология кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодири Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атакулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхати (Рўйхатга) киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.
Муассис: "SCIENCEPROBLEMS TEAM"
масъулияти чекланган жамият.

Таҳририят манзили:

Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com

Телеграм канал: https://t.me/scienceproblems_uz

МУНДАРИЖА

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

<i>Елмуратов Икматулла Гайбуллаевич</i> ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДАГИ БИРИНЧИ ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ ТАРИХИ (1931-1936 ЙИЛЛАР)	12-18
<i>Qitaybekov Azizbek Kenesbek o'g'li</i> QORAQALPOG'ISTONDA HAVO TRANSPORTINING SHAKLLANISHIDA "DOBROLET" AKSIYADORLIK JAMIYATINING O'RNI	19-23
<i>Nawrizbaeva Nurjamal Qudaybergenovna</i> QORAQALPOQLARNING GILAMCHILIGI BILAN BOG'LIQ VA'ZI MAROSIMLAR	24-29
<i>Сайдуллаев Фаррух Умедулло ўғли</i> МУҲАММАД ҲАКИМ ТЕРМИЗИЙНИНГ ЭТНОЛОГИК ВА ЭТНОГРАФИК ТАДҚИҚОТЛАРИ	30-35
<i>Berdiqulov Mirolim Tugalvoyevich</i> ТО'ДА-1 NEOLIT MAKONINING O'ZBEKISTON TOSH DAVRI ARXELOGIYASINI O'RGANISHDAGI O'RNI	36-40
<i>Olimjonova Gulida Olimjon qizi</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA DAVLAT VOJXONA XIZMATI ORGANLARI FAOLIYATI ..	41-47
<i>O'ng'alov Lazizbek Amiriddin o'g'li</i> NUROTA TOG' TIZMASINING TOSH DAVRI ARXELOGIYASINING O'RGANILISH TARIXI..	48-53
<i>Rahmonov Faxriddin Shoymardonovich</i> MILLIY DEHQONCHILIK MADANIYATINI ETNO-TARIXIY MANBALARDA AKS ETISHI (JANUBIY O'ZBEKISTON MISOLIDA)	54-58
<i>Tilavboyev Muhammad</i> JIZZAX VOHASIDA OT BILAN BOG'LIQ URF-ODATLAR VA MAROSIMLAR	59-63
<i>To'xtaboyev Xurmatullo Shomirza o'g'li</i> O'ZBEKISTON ILM-FANI RIVOJIDA FARG'ONA DAVLAT UNIVERSITETINING O'RNI (MUSTAQILLIK YILLARI MISOLIDA)	64-68
<i>Рахматиллаев Хасанбой</i> МАРКАЗИЙ ОСИЁНИНГ ҚАДИМГИ ДАВР ЭТНИК ТАРИХИНИ ЁРИТИШДАГИ АЙРИМ МУАММОЛИ МАСАЛАЛАР ВА УСУЛЛАРГА ДОИР	69-74
<i>Qurbonova Manzila Boqiyevna</i> BUXORO VOHASI MILLIY SHIRINLIKLARI VA ICHIMLIKLARI	75-80
<i>Ravshanova Gulora</i> QASHQADARYO VOHASIDA MUNTAZAM QUROLLI HARAKATLAR TA'MINOTI (XX-asrning 20- yillarida)	81-85
<i>Зарипбаев Уснатдин Оракбаевич</i> ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ЙИЛЛАРИДА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ПРОКУРАТУРА ОРГАНЛАРИ ФАОЛИЯТИ	86-90

<i>Baxronov Abdullo Haydar o'gli</i> O'ZBEKISTONDA TOSH DAVRI ARXELOGIYASINI O'RGANISHDA XALQARO EKSPEDISIYALARINING O'RNI	91-95
<i>Maxmatqulov Jasur Isroil o'g'li</i> GIYOHVANDLIKKA QARSHI KURASH MAVZUSINING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	96-101
<i>Esanova Nilufar</i> O'ZBEKISTON-TURKIYA HAMKORLIGI VA UNING NATIJASI (TO'QIMACHILIK SANOATI MISOLIDA)	102-106
<i>Норбоев Сарвар Қаҳрамон ўғли</i> АФРОСИЁБДАГИ СЎҒД МУДОФАА ДЕВОРИГА ОИД ТАДҚИҚОТЛАРНИНГ ЎРГАНИЛИШИ (XX АСРНИНГ 50-80-ЙИЛЛАРИ).....	107-111
<i>Эсонов Зиёдбек Юлдашевич</i> ФАРҒОНА ВОДИЙСИ АҲОЛИСИ ТЎҚИМАЧИЛИК ҲУНАРМАНДЧИЛИГИ АНЪАНАЛАРИ	112-117
<i>Tishabayeva Irodaxon Rasulovna</i> 1960-1970 YILLARDA O'ZBEKISTONDA MAKTABGACHA TARBIYA MUASSASALARI FAOLIYATI	118-124
<i>To'xtamishева Fotima Musurmonovna</i> MUSTAQILLIK YILLARIDA QASHQADARYO VOHASI KASHTADO'ZLIGIDA O'ZGARISHLAR.....	125-132
<i>Sattorov Nurbek</i> SHIMOLIY BAQTRIYA VA ZARAFSHON MINTAQALARIDA DEHQONCHILIK VA CHORVACHILIK MADANIYATI SOHIBLARI ETNOMADANIY ALOQALARINING O'ZBEK XALQI ETNOGENEZI SHAKLLANISHIDAGI O'RNI	133-138
<i>Hazratov Nurali Burxon ug'li</i> QADIMGI KESH VILOYATI HUDUDIDAGI ARXELOGIK YODGORLIKLARINING O'RGANILISH TARIXIDAN	139-144
<i>Mamatqulov Bekzod Sherzovich</i> O'ZBEKISTONDA GAZ-OLTINGUGURT SANOATINING YUZAGA KELISHI VA UNING RIVOJLANISH TARIXI (QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA).....	145-149
<i>Berdiyev Jamshid</i> VOHA JOY NOMLARINING SHAKLLANISHIDA ETNONIMLAR VA PATRONIMLARNING TUTGAN O'RNI	150-155
<i>Djurakulov Sherzod Davronovich</i> SAMARQAND VILOYATI HUDUDIDI TOSH DAVRI ARXELOGIYASINING O'RGANILISHI TARIXI	156-161
<i>Қурбанова Дилрабо Шерипбоевна</i> ПАРЛАМЕНТ ТАРИХИ ВА ТАРИХШУНОСЛИГИ	162-172

<i>Зухриддин Болтаевич Жунаев</i> ХОРАЗМДА РЕСПУБЛИКА ТУЗУМИ: ЮТУҚЛАР ВА МУАММОЛАР (1920-1924 йиллар)	173-181
<i>Mamadiev Voxodir Bobojonovich</i> QASHQADARYO MUZEYIDAGI NODIR OSTODON	182-186
<i>Norqo'chqarov Xushvaqt Eshnazarovich</i> AFG'ONISTONDA O'ZBEK TILINING QONUNIY ASOSLANISHI, O'ZBEKLAR IJTIMOYIY-MADANIY HAYOTIDAGI O'RNI (XX ASR – XXI ASR BOSHLARI)	187-197
<i>Ибрагимов Рахмон Зиёдуллаевич</i> ТОШКЕНТ ВОҲАСИ СЎНГГИ БРОНЗА ДАВРИ ТАРИХИ ТИЗИМИДА: ДАФН УДУМИ ВА МИГРАЦИЯ МАСАЛАЛАРИ	198-203
<i>Азаматова Гулмира Байирбековна</i> ОДАМ САВДОСИГА УЧРАГАН МИГРАНТ ХОТИН-ҚИЗЛАР ҲАҚИДА БАЎЗИ МУЛОҲАЗАЛАР	204-208
<i>Tishabayeva Iroдахon Rasulovna</i> 1960-1970 YILLARDA O'ZBEKISTONDA MAKTABGACHA TARBIYA MUASSASALARI FAOLIYATI	209-215
08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ	
<i>Ostonokulov Azamat Abdulkarimovich, Inoyatov Mardonbek Mo'min o'g'li</i> DAVLAT SEKTORIDA ICHKI AUDITNING XALQARO STANDARTLARI	216-226
<i>Kurbaniyazov Shaxzodbek Karimovich</i> O'ZBEKISTONDA KORPORATIV BOSHQARUV TASHKILYIY- IQTISODIY MEKANIZMI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY VA USLUBIY ASOSLARI	227-232
<i>Отабеков Отажон Ғайрат ўғли</i> ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ОПТИМАЛ СОЛИҚ ЮКИ ВА ИҚТИСОДИЙ ЎСИШ МАСАЛАЛАРИ	233-243
<i>Шакирова Фароғат Болтаевна</i> ИННОВАЦИОН ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА БАҲОЛАШ ИНДИКАТОРЛАРИНИНГ АҲАМИЯТИ	244-255
<i>Мамбетназаров Бахыт Бисенбаевич</i> ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕТЛАРИНИНГ РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ	256-263
<i>Jumaniyazova Ro'za Quvondiq qizi</i> TURIZM INFRATUZILMASI TUSHUNCHASI VA UNING O'ZIGA XOS JIHATLARI	264-269
<i>Matniyozov Murodjon Rajabbayevich</i> DESTINATSIYA IMIDJINI SHAKLLANTIRISHDA TURISTLARINING SODIQLIGI VA QONIQLASHINING AHAMIYATI	270-278

<i>Хамидова Зарифа Урол қизи</i> ДАВЛАТ СЕКТОРИДА ИЧКИ АУДИТ ВА ДАВЛАТ МОЛИЯВИЙ НАЗОРАТ ТАДБИРЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ	279-291
<i>Toshaliyeva Saodat Toxirovna</i> KICHIK TADBIRKORLIK TUSHUNCHASI VA UNING IJTIMOIIY-IQTISODIY MONIYATI	292-296
<i>Худойназаров Фахритдин Хаитович</i> ИБН ХАЛДУННИНГ ИҚТИСОДИЁТГА ТАВСИЯЛАРИ	297-304
<i>Nurullayev Hoshimjon Hamidovich</i> GASTRANOMIYANING TURIZM RIVOJLANISHIDAGI ANAMIYATI	305-313
<i>Кадырова Шарофат Амоновна</i> ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ РАЗВИТИЯ СФЕРЫ УСЛУГ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ	314-323
<i>Бегматова Зиёда Захиджановна</i> ДАВЛАТ ИНТЕРАКТИВ ХИЗМАТЛАРИ ТИЗИМИ АСОСИДА КАДРЛАР БАНДЛИГИНИ ВА УЛАРГА ТАЛАБНИ БАҲОЛАШ	324-332
<i>Shafkarov Bakhrom Khudoyberdievich</i> TERRITORIAL FEATURES AND THEIR EFFECTIVE USE IN THE CULTIVATION OF VITICULTURE PRODUCTS	333-340
<i>Masharipova Fazilat Axmedovna</i> OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING ANAMIYATI	341-348
<i>Мусинов Дилшод Султанович</i> ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИНИНГИ ИЖТИМОИЙ ВА ИҚТИСОДИЙ САМАРАДОРЛИГИ ИҚТИСОДИЙ ЎСИШ ОМИЛИ СИФАТИДА	349-359
<i>Шакирова Юлдуз Сайдалиевна</i> ВОПРОСЫ РАЗРАБОТКИ ДОРОЖНОЙ КАРТЫ АКТИВИЗАЦИИ ИННОВАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ	360-368
<i>Абдивоҳидов Мамуржон Авазхон ўғли</i> РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ ШАРОИТИДА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИНИНГ МАЗМУНИ, ТАВСИФИ ВА РИВОЖЛАНТИРИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ	369-380
<i>To'xtasinova Muxayyo Mirzasultonovna</i> DAVLATNING INNOVATSION TIZIMINI SHAKLLANTIRISH MASALASIGA	381-388
<i>Қурбанова Раҳима Джамшедовна, Мирзаева Ширин Нодировна</i> РОЛЬ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА В СТИМУЛИРОВАНИИ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	389-403
<i>Набиева Нилуфар Муратовна</i> ОСОБЕННОСТИ КОМПЛЕКСА МАРКЕТИНГОВОГО ПРОДВИЖЕНИЯ КОМПАНИИ В ЦИФРОВОЙ СРЕДЕ	404-416

<i>Safarov Radjabboy Eshmuxammadovich</i> KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDA INDIVIDUAL DAROMADGA SOLIQLAR MEKANIZMIDAN SAMARALI FOYDALANISH MASALALARI	417-428
<i>Sharipova Zulayho</i> SANOAT TARMOQLARI KLASSTERLARINI RIVOJLANTIRISH VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	429-434
<i>Шарипов Акбар Илхамович</i> ЧАКАНА САВДО КОРХОНАЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА РАҚАМЛИ МАРКЕТИНГНИ РОЛИ	435-440
<i>Хаджаев Хабибулла Сагдуллаевич</i> ОБЪЕКТИВНАЯ НЕОБХОДИМОСТЬ И ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ АНТИМОНОПОЛЬНОЙ ПОЛИТИКИ В РАЗВИТИИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ	441-447
<i>Хамзайева Дилфуза Самаровна</i> SURXANDARYO VILOYATIDA TURISTIK MAHSULOTLARNI BAHOLASH VA SAMARALI RIVOJLATIRISH IMKONIYATLARI	448-452
<i>Усманова Насиба Акбаржоновна</i> ПУТИ РАЗВИТИЯ МЕНЕДЖМЕНТА В СФЕРЕ УСЛУГ	453-459
<i>Исхакова Сарвар Аюбовна</i> ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ И ЕЕ ВЛИЯНИЕ НА ЗАНЯТОСТЬ И КВАЛИФИКАЦИЮ ПЕРСОНАЛА В СФЕРЕ БЫТОВОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	460-467
<i>Ollanazarov Bekmurod Davlatmurotovich</i> INNOVATSION TADBIRKORLIKNI MOLIYALASHTIRISHDA MUQOBIL MOLIYALASHTIRISH VOSITALARIDAN FOYDALANISH VA UNI TURISTIK XIZMATLAR SOHASIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI	468-479
<i>To'uchiyeva Nodira G'ulom qizi</i> OLIY TA'LIMNI BOSHQARISHDAGI INNOVATSIYALAR. CHAT GPT YOHUD SUN'IY INTELLEKT	480-485
<i>Абдурахимова Саида Аҳмаджановна, Адилова Гўзал Абзаловна</i> ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА КИЧИК БИЗНЕС СУБЪЕКТЛАРИ ТАРКИБИЙ ҚИСМЛАРИНИНГ БАРҚАРОР РИВОЖЛАНИШ ТАҲЛИЛИ	486-494
<i>Maxsudov Sherzod Solijonovich</i> TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA INVESTITSION MUHIT JOZIBADORLIGINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI	495-500
<i>Tadjibekova Dilnoza Bakhtiyarovna</i> ENHANCING FINANCIAL RESOURCE FORMATION IN BUSINESSES	501-506
<i>Radjabova Malika Ziyodullayevna</i> AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASH ISTIQBOLLARI XUSUSIDA	507-512

09.00.00 - ФАЛСАФА ФАНЛАРИ

<i>Asraqulova Adiba Nabiyevna</i> ZAMONAVIY DAVRDA IQTISODGA FALSAFIY QARASHLAR	513-520
<i>Жўраев Аҳмад Муҳаммадиевич</i> ТИНЧЛИКПАРВАРЛИК ҲОЯЛАРИНИНГ ЖАМИЯТ ТАРАҚҚИЁТИДАГИ АҲАМИЯТИ	521-530
<i>Гуламова Мавжуда Ташпулатовна</i> АХМАД ЗИЁУДДИН АЛ-КУМУШХОНАВИЙ АСАРЛАРИДА КОМИЛ ИНСОН ҲОЯЛАРИНИНГ ФАЛСАФИЙ ТАҲЛИЛИ	531-538
<i>Abduxolikova Nasiba Alijonovna</i> YOSHLARNING ONLAYN TA'LIM JARAYONIGA TA'SIR ETUVCHI IJOBIIY SALBIY OMILLAR	539-544
<i>Yazdonov Zikirillo Shukurilloevich</i> QALANDARIYLIK VA UNING INSON, JAMIYAT TIZIMIDAGI O'RNI	545-552
<i>Sharipova Barno Salimovna</i> BIOETIK MADANIYATNING RIVOJLANISH BOSQICHLARI VA UNING ZAMONAVIY IMIJI	553-558
<i>Xalikulova Umida Rustamovna</i> AXBOROT MUHITINING OLIY TA'LIMGA TA'SIRI: KONSTRUKTIV VA DESTRUKTIV OMILLAR	559-564
<i>Abbasova Maftuna Subxonovna, Temirova Xurshida</i> OILA VA NIKOH MA'NAVIYATI, OILANI MUSTAHKAMLASH OMILLARI	565-571
<i>Tog'ayev Nodirjon Ergashevich</i> AJDODLARIMIZ BOY ILMIY MEROSINING O'ZBEKISTONDA MA'RIFATLI JAMIYAT QURISH HAMDA YOSHLAR TARBIIYASIDA TUTGAN O'RNI	572-576
<i>Kipchoqov Xomidjon Gulomovich</i> JAVOBGARLIK PRINSIPINI SHAKLLANTIRISH AXLOQSHUNOSLIKNING ASOSIY MASALASI SIFATIDA	577-581
<i>Raximova Rayxon Abdurasulovna</i> ZAMONAVIY OILADA MA'NAVIY-AXLOQIY QADRIYATLARNI SHAKLLANTIRISH: MUAMMONING NAZARIY VA USLUBIY TAHLILI	582-586
<i>Агзамова Нилюфар Шухратовна</i> “АДАБ АЛЬ-ТАБИБ” КАК ИСТОЧНИК НАЦИОНАЛЬНОЙ БИОЭТИКИ	587-591
<i>Axmadiyev Nuriddin Muxutdinovich</i> INTELLEKTUAL MADANIYAT YOSHLARNING INNOVATSION FAOLLIGINI OSHIRISHNING MUHIM MEZONI SIFATIDA	592-596
<i>Nabiyev Mansur Jamxur o'g'li</i> DEMOKRATIK JAMIYAT TARAQQIYOTIDA IJTIMOIIY G'OYALAR EVOLYUTSIYASI VA MODERNIZATSIIYASI	597-603

<i>Kenjayeva Dilrabo Romanovna, Xaydarova Larisa Sunnatovna</i> GLOBALLASHUV SHAROITIDA MILLIY MADANIYAT SOHASIDAGI O'ZGARISHLARNING O'ZIGA XOS JIHATLARI	604-609
<i>Abduraximova Tursunoy Abduvoxid qizi</i> O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM TRANSFORMATSIYASINING FALSAFIY MOHIYATI	610-615
<i>Tagayev Ganisher Xasanovich</i> YOSHLAR ETNOESTETIK DUNYOQARASHINI RIVOJLANTIRISHDA BADIY-ESTETIK OMILLARNING O'RNI	616-625
<i>Шоназаров Жамшид Шуҳратович</i> БЕҲБУДИЙ ВА УНИНГ ДАВЛАТЧИЛИК ҲОЯСИ	626-630
<i>Ҳамраев Сирож Абруевич</i> ЖАМИЯТ ЯНГИЛАНИШИ ВА ТАДБИРКОР МАЪНАВИЯТИ	631-637
<i>Nabiyev Bekzod Muxammadumarovich</i> MAFKURAVIY ISHLARNI TASHKIL ETISHDA ZAMONAVIY TARG'IBOT TEXNOLOGIYALARI: O'ZBEKISTON VA XORIY TAJRIBASI	638-642
<i>Hashimova Gulsina Ismoyilovna</i> HARBIY IJTIMOYIY ISH VA HARBIY MADANIYATNING HARBIY XIZMATCHILAR FAROVONLIGINI TA'MINLASHDAGI ROLI	643-648
<i>Karimova Gulnoza Yigitaliyevna</i> AXLOQIY MADANIYAT TUSHUNCHASINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOYIY ZARURIYATI	649-655
<i>Sharipova Kamola Usmonjonovna</i> YANGI O'ZBEKISTONDA GENDER TENGLIKNI TA'MINLASH BO'YICHA ILG'OR XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASINI MILLIY STRATEGIYAGA TRANSFORMASIYALASH ISTIQBOLLARI	656-661

08.00.00- Иқтисодиёт фанлари

Maxsudov Sherzod Solijonovich
Tadqiqotchi, Farg'ona davlat universiteti

TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA INVESTITSION MUHIT JOZIBADORLIGINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI

Annotasiya. Mazkur maqolada ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyoti, investitsiya faoliyati, daromadning samaradorligi, kapital qiymati, investitsion faollik, investitsion siklning boshlanishi davri, investitsion faoliyatni shakllantirish shartlari, investitsion salohiyat, investitsiyalashga moyillikni xususiyatlovchi makroiqtisodiy nisbatlar, Real investitsion resurslar, investitsion faoliyat natijalar, korxonalar moliyaviy kuyilmalari, xorijdagi va xorijdan investitsiyalar, investitsion faollik ko'rsatkichlari va mezonlari nazariy asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: iqtisodiy faollik, yalpi jamgarma, asosiy kapital, kreditlash stavkasi. pul massasi, YaIM ulushi, baho indeks, valyuta rasmiy kurslari, yangilanish koeffitsienti, sig'impliligi darajasi, uzok muddatli kredit, qisqa muddatli kredit, investitsion salohiyat.

Makhsudov Sherzod Solijonovich
Researcher, Fergana State University

MODERN TRENDS IN MANAGEMENT OF INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF TEXTILE INDUSTRY ENTERPRISES

Abstract. In this article, socio-economic development, investment activity, income efficiency, cost of capital, investment activity, the period of the beginning of the investment cycle, the conditions for the formation of investment activity, investment authority, macroeconomic coefficients characterizing the propensity to invest, real investment resources, the results of investment activity are theoretically substantiated, financial statements of enterprises, foreign and foreign investments, indicators and criteria of investment activity.

Key words: Economic activity, gross savings, fixed capital, lending rate. money supply, share in GDP, price index, official exchange rates, renewal rate, power level, long-term credit, short-term credit, investment potential.

Махсудов Шерзод Солижонович,
Исследователь, Ферганский государственный университет

СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ УПРАВЛЕНИЯ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬЮ ПРЕДПРИЯТИЙ ТЕКСТИЛЬНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ

Аннотация. В данной статье социально-экономическое развитие, инвестиционная активность, эффективность доходов, стоимость капитала, инвестиционная активность, период начала инвестиционного цикла, условия формирования инвестиционной активности, инвестиционный авторитет, макроэкономические коэффициенты, характеризующие склонность к инвестированию, Теоретически обоснованы реальные инвестиционные ресурсы, результаты инвестиционной

деятельности, финансовая отчетность предприятий, иностранные и иностранные инвестиции, показатели и критерии инвестиционной деятельности.

Ключевые слова: Экономическая деятельность, валовые сбережения, основной капитал, ссудная ставка, денежная масса, доля в ВВП, индекс цен, официальные обменные курсы, коэффициент возобновления, уровень мощности, долгосрочный кредит, краткосрочный кредит, инвестиционный потенциал.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SP1342V3I12.1Y2023N66>

Kirish. Mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyoti davrida har qanday xo'jalik yurituvchi subyektning iqtisodiy faollik darajasini oshirishda investitsiyalar muhim ahamiyat kasb etadi. Zero, iqtisodiy samaradorlikni oshirish orqali iqtisodiy o'sishga erishish qator omillarga bog'liq bo'lib, mazkur omillardan biri hisoblanuvchi investitsiyalar hajmi korxonalar moliyaviy xo'jalik faoliyatini samarali tashkil etish tayanchi bo'lib xizmat qilishi mumkin. Shu nuqtai nazardan olib qaralganda, so'nggi yillarda amalga oshirilgan qator tajribiy islohotlarning tub mohiyati aynan investitsiya faoliyati samaradorligini oshirishga va uning ta'sir doirasini kengaytirishga qaratilgan. Shuningdek, mamlakatimizda mazkur sohada amalga oshirib kelinayotgan chora-tadbirlar tanqidiy nuqtai nazardan tahlil qilinib, mavjud muammolarni bartaraf etishga erishib kelinmoqda. Aynan yuqoridagi muammoli holatlarning iqtisodiyotimizda mavjudligi va korxonalarining investitsiya faolligi darajasini jadallashtirish, soha va tarmoqlar bo'yicha investitsiyalar hajmini kengaytirishga doir ilmiy tadqiqotlarni amalga oshirish orqali bugungi kun amaliyotida yuzaga kelayotgan muammolarni aniqlash, ularni bartaraf etish va ilmiy asoslantirilgan xulosalarni shakllantirish davr talabi hisoblanadi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Investitsiya faoliyati bilan bog'liq tadqiqotlarning rivojlanishiga XIX asrning xorijiy iqtisodchi olimlari: J.Keyns, J.Klark, R.Xarrodd, S.Fisher, R.Dornbush, R.Shmalenzi va boshqalar ham o'z munosib hissasini qo'shishgan.

Xorijlik iqtisodchi olimlardan Lorens J. Gitman va Maykl D. Jonklar: "investitsiya – bu daromadning samaradorligi va kapital qiymati saqlanishini kafolatlaydigan yoki uning qiymatini oshirishga qaratilgan kapitalni joylashtirish usuli"[1] deb talqin etadilar.

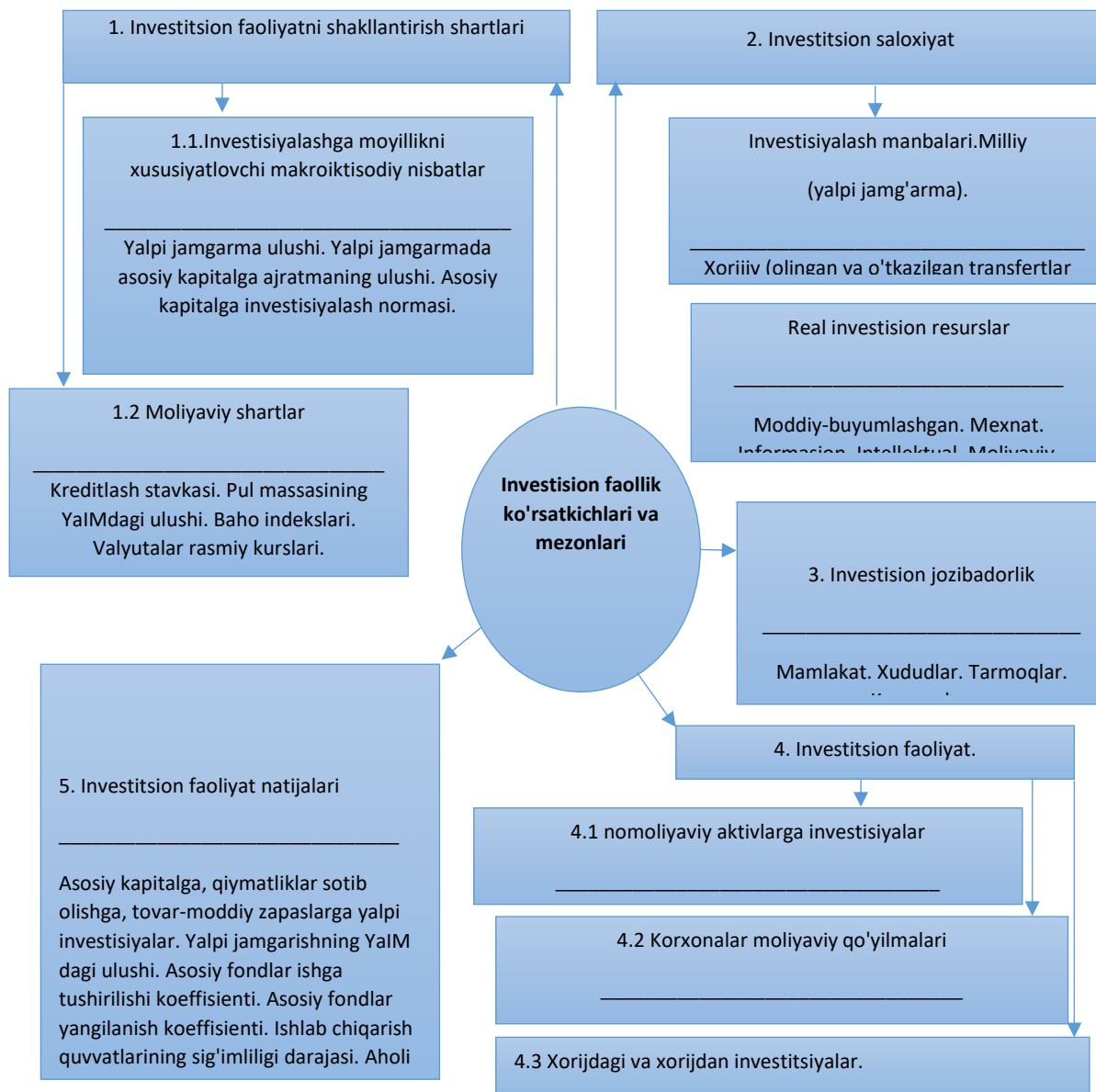
S.A.Jigarevning fikriga ko'ra, turli iqtisodiy adabiyotlarda investitsiyalar samaradorligiga ta'sir etuvchi turli omillar qo'rib chiqiladi[2]. Yu.A.Korchagin fikricha, "samarali bozor iqtisodiyotining shakllanishi, innovatsion iqtisodiyotning yaratilishi, sanoat va iqtisodiyotning diversifikatsiyalashuvi, aholi turmush darajasining oshishi" kabi omillarni investitsion jarayonlar faollashtiradi.

S.Yu.Glazyev investitsion faollik darajasining pasayishini bevosita "iqtisodiy islohotlarni amalga oshirish bilan bog'liq bo'lgan xatolar, tarmoqlararo mutanosiblikning va bozor erkinligining buzilishlari" kabilar bilan izohlaydi. V.A.Dobrinin investitsiya samaradorligining oshishini barcha ishlab chiqarish omillaridan ratsional foydalanish, mahsulot tannarxining pasayishi va mehnat unumdorligining oshishi bilan izohlaydi.

S.A.Jigarevning fikricha, tarmoqning investitsion jarayonlari samaradorligiga ta'sir etuvchi barcha omillar tizimini tasniflash va ularni mashinasozlik ishlab chiqarishi samaradorligiga ta'sirini asoslash maqsadga muvofiqdir.

Investitsion faollik – bu murakkab, keng qamrovli tushuncha bo'lib, o'z ichiga ham gomogen ham yangi investitsion siklning boshlanishi davridan uning real holati va faoliyati natijalarini qamrab oluvchi ekzogen va endogen omillar majmuini xamda geteronim holatlarni oladi.

Shunga ko'ra, *investitsion faollik* – mamlakat, tarmoq, hudud, korxonaning iqtisodiy faoliyatining strategik maqsadlariga erishishni ta'minlash uchun zarur bo'lgan kapitalni shakllantirish va ulardan samarali foydalanish jarayonlari aks ettiruvchi iqtisodiy munosabatlar majmuidir. Shu munosabat bilan, bizning fikrimizcha, investitsion faollik tahlili uchun ko'rsatkichlar va mezonlar tizimini o'rganish muhim ahamiyat kasb etadi (1-rasm).

1-rasm. Investitsion faollik ko'rsatkichlari va mezonlari[3].

Amalga oshirilgan ilmiy izlanishlarga ko'ra, integratsion jarayonlarning jadallashuvi va globalashuv sharoitida investitsion salohiyatni boshqarish jarayonlarini tadqiq etishning ilmiy vositalari yetarli darajada o'rganilmaganligi ayon bo'ldi.

Shu nuqtai-nazardan, bizningcha, investitsion salohiyatni boshqarish yo'nalishlarini tadqiq etishning metodologik yondashuvi investitsion muhit jozibadorligini ta'minlovchi investitsion salohiyat, investitsion salohiyat ustunliklari hamda investitsion salohiyatni samarali boshqarish yo'nalishlarining o'zaro bog'liqligini mazmunan va tarkibiy jihatdan batafsil ochib beradi.

Hozirgi paytda investision salohiyatni samarali boshqarish bo'yicha ikki xil qarash mavjud: birinchisi, investision salohiyatni samarali boshqarilayotganligiga iqtisodiy faoliyatning miqdoriy ko'rsatkichlarini qiyoslash orqali baho berish bo'lsa, ikkinchisi, boshqaruv apparatini saqlash uchun sarflangan mablag'lar miqdorida boshqaruv qarori, qonun yoki qarorlarning "ishlab chiqarish" xarajatlarida bilvosita aks etishi va uning nisbatiga qarab baho berishdir.

Tahlil va natijalar. Investitsion salohiyatni samarali boshqarish bo'yicha baho berish usullarida bitta obyektning talqini barcha jihatlarni qamrab ololmaydi va boshqaruv samaradorligini ham to'liq ochib berolmaydi. Shuni inobatga olib, bizningcha, ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishni boshqarish samaradorligini aniqlash uchun yangicha usulni tatbiq etish maqsadga muvofiq. Bu borada "tizimli yondashuv" usulini qo'llash va uning barcha uzviy bog'liq bo'lgan aloqalarini aniqlash hamda tizimning xatti-harakatiga ta'sir etishini namoyon etadigan sxemani yaratish masalaning tub mohiyatini ochib berishga xizmat qiladi.

Investitsion salohiyatni samarali boshqarish muammosini hal etishda tizimli yondashuvning bir qancha funksiyalaridan foydalanish maqsadga muvofiq:

- tizimli boshqaruv – investitsion jarayonlarga ta'sir etuvchi barcha omillarning obyektiv baholash;

- o'zaro bog'liq boshqaruv tizimi – turli institutlarning to'g'ridan-to'g'ri yoki bilvosita o'zaro bog'liqligi;

- vertikal yoki gorizontal[4].

Zamonaviy global raqobat sharoitida ijroiya hokimiyatining investision salohiyatni samarali boshqarish yuzasidan asosiy e'tibori iqtisodiyotni jadal va barqaror rivojlantirishning innovatsion modeli ustuvorligiga, ilmiy salohiyat mavjud bo'lgan sohalarda innovatsion faollikni kuchaytirishga qaratilishi lozim.

to'qimachilik sanoati tarmog'ida investision jarayonlar samaradorligi va amalga oshiriladigan investision siyosat samaradorligini tahlil etgan holda, tarmoqda investitsiyalardan samarali foydalanishni ifoda etuvchi quyidagi indikatorlarni tahlil qilib borishni va monitoring qilishni maqsadga muvofiq deb hisoblaydi:

tarmoqqa jalb qilingan 1 so'mlik investitsiyaga to'g'ri keladigan to'qimachilik tarmog'ining yalpi mahsulot qiymati (so'm);

to'qimachilik sanoati tarmog'ida safarbar etilgan investitsiyalarning yillik o'sish sur'ati (foiz);

to'qimachilik sanoati tarmog'ida mahsulot ishlab chiqarish hajmining yillik o'sish sur'ati (foiz);

sanoatda jalb qilingan investitsiyalarning umumiy hajmida to'qimachilik tarmog'iga jalb qilingan investitsiyalarning ulushi (foiz);

to'qimachilik sanoati tarmog'idagi band bo'lgan 1 kishiga mos keladigan investitsiya hajmi (kishi/so'm);

to'qimachilik sanoati tarmog'idagi safarbar qilingan investitsiyalar hisobiga yaratilgan ish o'rinlari miqdori (mln.so'm/ta);

to'qimachilik sanoati tarmog'iga jalb qilingan xorijiy investitsiyalarning foyda qaytishi muddati (kun) va boshqalar.

To'qimachilik sanoati tarmog'idagi tarmoqlarida investitsiyalarni samarali joylashtirish bir qator masalalarning ijobiy yechimi bilan bevosita bog'liq bo'lib, bularga quyidagilarni kiritish mumkin:

birinchidan, tarmoqqa investitsiyalarni jalb etish orqali yangi ish o'rinlari soni ortadi va buning natijasida ishlab chiqarish hajmi kengayadi hamda aholi turmush farovonligi yanada oshadi;

ikkinchidan, mamlakatda tarmoqqa investitsiyalarni jalb etish natijasida texnika va texnologiyalar hajmi ko'payib, sanoatning texnologik darajasining ortishiga olib keladi, natijada sanoat mahsulotlarini qayta ishlash va tayyor mahsulot yaratish imkoniyati kengayadi;

uchinchidan, tarmoqqa xorijdan investitsiyalarni jalb etish hisobiga qurilgan korxonalarda importga muqobil va eksportga yo'naltirilgan tovarlar ishlab chiqarish uchun imkoniyatlar yanada kengayadi.

To'qimachilik sanoati tarmog'ida investisiya mablag'laridan unumli foydalanish — investisiya mablag'idan foydalanishni takomillashtirish, qurilish obyektlarining muddatini qisqartirish, investisiya mablag'ini dolzarb loyihalarga sarflash, qurilish obyektlari tannarxini pasaytirish, yuqori malakali kadrlar, fan — texnika, ilg'or tajriba yutuqlaridan foydalanish, ijtimoiy rivojlanishni tezlatishdan iboratdir.

S.R.Umarovning fikriga ko'ra, investisiya mablag'ining samaradorligi quyidagi asosiy ko'rsatkichlar yordamida ham aniqlanadi[5]:

mehnat birligida tejalgan jonli mehnat. Bu ko'rsatkich investisiya mablag'lari sarfida mehnat unumdorligini qancha ortganligi hamda mehnatning yengillashganligini ko'rsatadi;

mahsulot birligini yetishtirishda qilingan umumiy xarajat. Bu ko'rsatkich kapital mablag' sifatidan mahsulot tannarxi pasayganligini ko'rsatadi;

1 so'mlik investisiya hisobiga tejalgan mablag'. Bu ko'rsatkich investisiya mablag'i sarfida pul mablag'idan qay darajada foydalanishni ko'rsatib, bir vaqtda investisiya mablag'ining rentabelligini o'z ichiga oladi;

sarflangan investisiya mablag'ini tiklash muddati. Bu ko'rsatkich investisiya mablag'i sarfining qoplanish muddatini ko'rsatadi.

Demak, jalb etilgan investisiya mablag'ining samaradorligi mehnat birligida tejalgan jonli mehnat, mahsulot birligini yetishtirishda qilingan umumiy xarajat, 1 so'mlik investisiya hisobiga tejalgan mablag', sarflangan investisiya mablag'ini tiklash muddati, investisiya mablag'ining ulushi ko'rsatkichlari yordamida belgilanadi.

O'zbekistonda investision jozibadorlik holatining barcha viloyatlarda turlicha ekanligi hisobga olib, investitsiyalarni qabul qilish imkoniyatining baholash va boshqarish uchun investision resurslar holatini va tarkibiy o'zgarishlarini tahlil etib turish lozim. Investision imkoniyat va investision sig'im holati va uning o'zgarishlarni tahlil etish orqali hududlarga investitsiyalarni jalb etish borasida boshqaruv qarorlarini qabul qilish maqsadga muvofiq.

Xulosa va takliflar. Shu munosabat bilan investision-moliyaviy faollikni samarali boshqarish uchun quyidagi vazifalarni amalga oshirish maqsadga muvofiq hisoblanadi:

- moliyaviy resurslarning shakllanishi xususiyatlarini aniqlash;
- investitsiyaviy faollikni shakllantiruvchi asosiy resurslar manbalarining aniqlash va boshqarish;
- moliyaviy faollik va investision faollikni baholashning zamonaviy yondashuvlarni shakllantirish;

- investitsion muhit holati va investitsion jozibadorlik darajasini baholash;
- ichki moliyaviy resurs imkoniyatlaridan foydalanish yo'nalishlarini belgilash;
- investitsion siyosat va investitsion jozibadorlikni oshirish strategiyasini ishlab chiqish.

Investitsion-moliyaviy jarayonlarni samarali boshqarishga qaratilgan uslubiy tavsiyalar va ilmiy takliflar mamlakatda barqaror ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishni ta'minlaydi, xorijlik investorlar qiziqishini oshiradi, davlatning investitsion faolligini oshiradi.

To'qimachilik korxonalarida investitsion faoliyatni boshqaruv samaradorligini ta'minlash uchun korxonalarda ilmiy-texnikaviy, iqtisodiy va tashkiliy jarayonlarni yo'lga qo'yishga oid turli xil izlanishlarni amalga oshirish va shu asosda yangicha ish tamoyillarini kashf qilish va joriy etish uchun qulay muhit yaratish lozim. Bunda korxonalarining oldida turgan ishlab chiqarishni modernizatsiyalash, texnik va texnologik qayta jihozlash bo'yicha maqsad va vazifalardan kelib chiqib, innovatsion faoliyatning ustuvor yo'nalishlarini, bosqichlarini belgilab olish maqsadga muvofiqdir.

Korxonalarda innovatsion-investitsiyaviy loyihalarni yaratish va ishlab chiqarishga joriy etish muddatlarini hamda tugallanmagan qurilishlar hajmini keskin kamaytirish lozim. Buning uchun mazkur jarayonlarni parallel ravishda amalga oshirilishiga erishish zarur.

Литература/Адабиётлар/ References:

1. Гитман Л.Д., Джонк М.Д. Основы инвестирования. - М.: Дело, 1999. - 108 с.
2. Жигарев С.А. Факторы повышения эффективности инвестиционных процессов в машиностроении. // TERRA ECONOMICUS (Экономический вестник Ростовского государственного университета). 2009, Том 7, № 2 (часть 3). - 170 с.
3. Muallif ishlanmasi.
4. Mustafakulov Sh. Investitsion muhit jozibadorligi. -Т.: Baktria press, 2017-146 b.
5. Umarov S.R. Qishloq xo'jaligiga investitsiyalarni jalb etish va ulardan samarali foydalanish. Iqtisodiyot fanlari nomzodi ilmiy darajasini olish uchun yozilgan avtoreferat. Т.: 2008. - 10 s.
6. Bekmurodov A.Sh. O'zbekiston iqtisodiyotining innovatsion yuksalish modelini izlab. Toshkent: "XXI ASR", 2018. - 215 b.
7. Назаров А.Г. Формирование инвестиционной привлекательности и активности промышленных предприятий в современных условиях: монография. - М.: РУСАЙНС, 2020. - 172 с.
8. Xankeldieva G.Sh. Sanoat korxonalarida innovatsion salohiyatni rag'batlantirishning nazariy jihatlari –Biznes-ekspert ilmiy jurnali, 2022 y., 2-son
9. Sh.S.Maxsudov. O'zbekistonda to'qimachilik sanoati tarmog'ini rivojlanish holati tahlili. Finland International Scientific Journal of Education 2022 924-932
10. Sh.S.Maxsudov mamlakatimizda to'qimachilik sanoatini rivojlantirish investitsiyalarni o'rni. Tom 1. № 5 (2023): Nauchniy fokus.
11. Sh.S.Maxsudov to'qimachilik korxonalarida investitsion muhit jozibadorligiga ta'sir etuvchi omillar Tom 1 № 4 (2022): Novosti obrazovaniya: issledovanie v XXI veke.
12. Sobirovich T. B. The criterion of human indicators in development and renewals in Uzbekistan //EPRA International Journal of Multidisciplinary Research (IJMR). - 2020. - Т. 6. - №. 8. - С. 509-511.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 12/1 (3) – 2023

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).